

Jöjjön el a Te Országod!

"Az emberi személyiség anyagi és lelki igényével központi helyet foglal el Jézus tanításában: ezért annak kibontakoztatása a katolikus iskola legfőbb célja."

(II. János Pál pápa üzenete az olaszországi katolikus iskolák I. Kongresszusához/Osservatore Romano
1991.11.24.)

"... hogy az iskola méltón be tudja tölteni saját nevelői feladatát, a világi Krisztus-hívőknek felelősséget kell érezniük..., hogy életük példájával, szakmai jártasságukkal és lelkiismeretességükkel, tanításuk keresztény ihletésével az evangélium igazi tanúi legyenek, mindig gondosan ügyelve, amint ez nyilvánvaló, a különböző tudományok és szakágak autonómiájára."

(II. János Pál pápa: *Christifideles Laici*, 62)

Kedves Nevelők!

Nagy örömmel ajánlom ezt a Regnum Christi Mozgalom nevelési alapelveit összegző kiadványt iskolánk minden munkatársa számára.

Szeretettel kérem, hogy olvassák nyitott szívvel, mert sok segítséget nyújthat az iskolánk védőszentje által is felvázolt küldetésünk megvalósításához.

E dokumentum arra hivatott, hogy az Egyház tanításaival egységben irányt mutasson és inspiráljon nevelési erőfeszítéseinkben, aminek célja, hogy éretté tegyük diákjainkat Krisztus követésére és mindnyájan az Ő apostolaivá váljunk.

Isten áldása kísérje szolgálatukat!

Szabó-Molnár Bálint LC
Krisztus Légiósa

Tartalom

Bevezetés	3
A dokumentum tárgya, célja és címzettjei	3
I. Identitásunk a <i>Regnum Christi</i> katolikus iskolájaként	3
A katolikus iskola identitása.....	3
A <i>Regnum Christi</i> iskolák küldetése: apostolok nevelése.....	4
II. Emberképünk	7
III. Képzési modellünk elemei	8
Képzésünk alapja, célja és mozgatórugója: a szeretet	9
A tanulók nevelésének céljai.....	9
Igazságkereső embereket szeretnénk nevelni	10
Szabad és érett személyeket szeretnénk nevelni.....	11
Olyan személyeket szeretnénk nevelni, akik szeretik Krisztust, és apostolai lesznek	12
A felvázolt modell szerinti képzési folyamat főbb szempontjai	15
IV. A nevelői közösség	18
A családok.....	19
Diákok és öregdiákok.....	19
A tanárok	19
Az igazgató és az iskolavezetés	20
A papok, a megszenteltek és a helyi egyház	21
MEGJEGYZÉSEK.....	23

Bevezetés

A dokumentum tárgya, célja és címzettjeiⁱ

1. Jelen dokumentum a *Regnum Christi* iskoláinak alapelveit tartalmazza az identitás, a küldetés és a nevelési elvek tekintetében.
2. Az alapelvek három szükségletre adnak választ:
 - a. Tisztázzák a *Regnum Christi* iskoláinak identitását.
 - b. Inspirálnak és utat mutatnak a nevelői közösség tagjai számára.
 - c. Segítenek megújítani iskoláink evangelizációs lendületétⁱⁱ.
3. Az alapelveket át kell gondolnia és – megfelelő igazításokkal – alkalmaznia kell a *Regnum Christi* adott tartományában működő, a nevelésért felelős csapatnak, valamint minden iskola vezetésénekⁱⁱⁱ.

I. Identitásunk a *Regnum Christi* katolikus iskolájaként

“A személyek és a hivatások különbözősége által tagolva, ám a kommuniónak ugyanazon szelleme által éltetve, a katolikus iskola nevelői közössége arra törekszik, hogy a kommunió egyre mélyebb, önmagukban is nevelő értékű kapcsolatait teremtsen meg.”

(A Katolikus Nevelés Kongregációja, Együtt nevelni a katolikus iskolában, 37.)

4. Milyen a *Regnum Christis* iskola? Melyek a fő jellemzői és mi az identitása? A *Regnum Christis* iskola egy olyan kiemelkedő nevelői közösség, melynek középpontjában a gyerekek és serdülők teljes körű képzése áll, ahol megtapasztalható a Jézus Krisztussal való találkozásnak és az Ő apostolává való válásnak az öröme^{iv}.

A katolikus iskola identitása

5. A katolikus iskola olyan keresztény közösség, mely a gyermeknevelési feladatok ellátásában segít a szülőknek. Az Egyházhoz való kötődése miatt a katolikus iskola arra törekszik, hogy az Istennel és az emberekkel való közösség jele és eszköze legyen; „a közösség otthona és iskolája”, mint maga az Egyház.

6. A katolikus iskola fő feladata a nevelés: segíti a Krisztussal való élet kialakítását a tanulóknál^v. A nevelés egy folyamatos Krisztussá alakulás, melyben a tanuló Krisztust ölti magára szívében és cselekedeteiben (vö. Gal 3, 27; Ef 4, 24). Jézus Krisztus nemcsak nevelő, hanem életünk célja is. A nevelés ezért nem egyszerűen csak készségek, kompetenciák vagy tudás elsajátítása, hanem egy olyan belső átalakulás megszületése, mely a Szentlélek műve, aki a keresztény nevelés eredményének létrehozója.

7. Istennek ez a műve választ vár az ember részéről; szabad együttműködésre van szükség a nevelő és a nevelt részéről egyaránt. A neveltnak – korának megfelelően – kezébe kell vennie életének irányítását, és felelősséget kell vállalnia a képzési folyamatért. A nevelő részéről pedig Jézus Krisztuséhoz hasonló kísérési stílusra van szükség.

8. A nevelést leírhatjuk bibliai képekkel is. Ahogyan a Teremtés könyve bemutatja, Isten olyan kézműves, aki agyagból formált bennünket, vagy szőlősgazda, aki nagy gonddal ápol minket (vö. Lk 13,9 és Jn 15,2). Isten a pásztor, a mester, aki elkísér minket utunkon. A nevelésre úgy is tekinthetünk, mint egyfajta lelki apaságra-anyaságra, melyben a nevelő a szülés fájdalmait éli át, hogy Krisztus megszülessen gyermekeiben (vö. Gal 4,19). Végül tekinthetjük a nevelést a keresés és a felfedezések útjának: nevelőnek és neveltnak együtt kell felfedezniük az utat, meghallgatni a másikat és másokat, és kockázatot vállalni a haladásért.

9. A katolikus iskola feladata a képzés, ami a tanítást, a nevelést és az evangelizálást egyaránt magában foglalja. A tanítás az ismeretek átadását jelenti. A nevelés a képességek tökéletesítését, valamint az attitűdök és kompetenciák fejlesztését jelenti, amitől az ember jobb ember, jobb személy lesz. Az evangelizálás során pedig hirdetjük és jelenvalóvá tesszük Krisztust. A katolikus iskolában a képzés a tanításon, a nevelésen és az evangelizáláson keresztül valósul meg.

A Regnum Christi iskolák küldetése: apostolok nevelése

10. A *Regnum Christi* a teljes körű képzés során apostolok nevelésére törekszik, akik környezetükben keresztény vezetőkké válhatnak^{vi}. A *Regnum Christis* iskola magáénak vallja a keresztény vezetőképzés küldetését, és annak megvalósítására törekszik. Ez a vezetői szerep a Jézus

Krisztussal való személyes találkozás gyümölcse: annak felismerése, hogy Isten személyesen szeret és hív bennünket az ő munkájában való részvételre, hogy az Ő országát építsük az emberek között, és hogy neki ajánljuk fel a kapott talentumainkat (vö. Mt 25,14) a másik ember szolgálatára. Krisztus szeretete sürget minket (2Kor 5,14) - ez a hozzáállás jellemző a *Regnum Christi* apostoli evangelizáló stílusára.

11. A *Regnum Christi* iskolában a teljes körű képzés magában foglalja az emberi személy minden dimenzióját: az értelmet, az akaratot és az érzékeket. A teljes körű képzés nem alá-fölé rendeltségi viszonyként értelmezendő, hanem egységnek tekintendő. Ezért megfelelő módon magában foglalja az Istennel és az emberekkel való kapcsolatot egyaránt. A nevelés teljes-körűségének ki kell terjednie az iskolai élet minden területére: az iskolában minden nevelőnek és mindennek a teljes körű képzésre kell törekednie^{vii}.

12. A “semper altius” jelmondat, mely latinból fordítva azt jelenti, hogy “mindig magasabbra”, azt akarja kifejezni, hogy a képzési folyamatban állandóan haladnunk kell, „emelkednünk” kell és felülmúlni önmagunkat. Ez egy transzcendens irányba vezető út, ami egyben a lehető legmagasabb cél is, amit elérhetünk: a szent páli „új ember” Krisztusban a Szentlélek közreműködésével (vö. Ef 2,5)^{viii}. Az „új emberré” válás, a teljes férfiként (integer homo) és teljes nőként (integra mulier) való élet azt jelenti, hogy megvalósítjuk Isten szeretetteljes tervét, aki azt szeretné, hogy teljes életet élő emberekké váljunk, olyanokká, akik – a szeretet segítségével - létezésük minden dimenzióját harmóniában egyesítik önmagukban. Ebben benne van gyengeségünk és alkalmatlanságunk elfogadása is az Isten felé vezető utunkon, mindenkinek az Ő egyéni terve szerint^{ix}.

13. A *Regnum Christi* nevelési elképzelésének megvalósításához szükség van egy olyan pedagógiai modellre, mely a nevelt személyes adottságaiból és tulajdonságaiból indul ki, miközben növeli a szabadságát és a felelősségérzetét, segíti a tanár-diák viszonyt és támogatja a kiválóságot az életben, vagyis arra ösztönöz, hogy a nevelt a szeretet segítségével fejlessze talentumait, és tanulja meg azokat mások javára kamatoztatni.

14. A kiválóságra való törekvés arra vezet, hogy megújítsuk és hatékonyan használjuk a rendelkezésünkre álló és a nevelési folyamattal összhangban

álló eszközöket, mint például a különböző tantárgyak éves tanmeneteit, a pedagógiai módszertant és a nevelési környezetet. Egy tartalmában és hangsúlyaiban korszerű tanterv kialakítására törekszünk. Célunk az is, hogy a legjobb pedagógiai gyakorlatokat és eszközöket használjuk, természetesen csak azokat, melyek összhangban vannak a személyről alkotott keresztény felfogással, és már beváltak. Arra törekszünk, hogy az értékelés a tanulási és a nevelési folyamatot egyaránt segítse. Az életre tanítunk és nevelünk, ezért célként javasoljuk a tudás, a kompetenciák és a készségek megszerzését, de mindenekelőtt az erények és az attitűdök fejlesztését. Mindehhez elkötelezett és hatékony munkára van szükség, amiben mindig többre kell törekedni, és nem szabad megelégedni a már elért dolgokkal, illetve a körülményekhez való állandó adaptációra van szükség időben és térben egyaránt.

15. Diákjainknak, akiknek egy globalizált világban, egy pluralista társadalomban kell évenyészülniük, szükségük van idegen nyelvek tudására és információtechnológiai ismeretekre. Olyan képzést kell kapniuk, mely kifejleszti bennük a kritikus gondolkodást az őket körülvevő kultúrával szemben, valamint párbeszédkésztségüket, hogy kiálljanak amellett, ami jó és igaz. Olyan képzést kell nyújtanunk számukra, hogy mire befejezik az iskolát, képesek legyenek önállóan tanulni, a tanulásban másokkal együttműködni, határozott véleményt formálni és kreativitásukat használni.

16. A *Regnum Christi* iskoláinak sok országban és kultúrában való jelenléte lehetőséget ad az együttműködésre egy nemzetközi iskolahálózat keretein belül. Az együttműködés létrejöhet közös iskolai projektek, diákcserék formájában (különösképpen a *Regnum Christi*-s Oak Academy iskolákkal), az új, eszközeiket még kereső iskolák támogatásával, sport- és tanulmányi versenyek szervezésével, közös ünnepekkel. Nagyon fontos az együttműködés a pedagógiai modell továbbfejlesztésében és javításában, a nevelők vagy a lelki életben dolgozók képzésében. Azoknak az iskoláknak, melyek egy márkanévvel képviselnek vagy törvényi kötöttségeik vannak, be kell tartaniuk az ezzel járó kötelezettségeket. Mindenképpen felelősen be kell tartani a civil és egyházi törvényeket, valamint a *Regnum Christi* nevelési intézményeinek belső szabályzatát.

II. Emberképünk

*“Az ember misztériuma csak a megtestesült Ige misztériumában világosodik meg igazán. [...] Krisztus, az új Ádám, [...], teljesen föltárja az embert az embernek, és megmutatja magasztos hivatását.”
(Gaudium et spes, n. 22).*

17. Minden nevelési módszernek antropológiai alapjai vannak, még ha az nem is mindig teljesen egységes. Esetünkben ezt az alapot, ezt a jövőképet Jézus Krisztus személye adja, aki föltárja nekünk, hogy mi az ember; Ő maga a tökéletes ember, aki megmutatja az ember magasztos hivatását (vö. Gaudium et spes, 22). A következő részekben a Katolikus Egyház antropológiai tanításán alapuló szempontokat mutatunk be, melyeket a képzési folyamatban^x fontosnak tartunk.

18. Az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtetett (vö. Ter 1,26-27), Istenben van eredete és célja. Szeretetből lett teremtve, hogy szeressen. Személy, azaz „valaki” és nem „valami”, „ki” és nem „mi”. Az ember képes kapcsolatba lépni Istennel: hivatást kapott, hogy személyes kapcsolatot teremtsen Istennel, arra lett hívva, hogy szeresse Istent, hogy közösségben éljen Vele és minden embertársával. A szeretet, ami életünk célja és értelme, felülemelkedést jelent önmagunkon, hogy adjunk, kapjunk és megosszunk a Szentháromság életének mintájára.

19. Az ember egyszerre testi és lelki lény. Az ember a test és a lélek egysége, mely a szeretetre lett alkotva. Az ember teste is a szeretetre való meghívás jele, így részesedik „Isten képmásának” méltóságában (vö. KEK 364). Az ember arra kapott meghívást, hogy harmóniában ötvözze magában az értelmet, az akaratot és a szívet, az emberi személy minden dimenzióját.

20. Az embert azonban megsebezte a bűn, ami képességeiben és irányultságaiban sötétséget és rendezetlenséget hoz magával. Természetesen nem a bűné az utolsó szó, hiszen „ahol elhatalmasodott a bűn, ott túláradt a kegyelem” (Róm 5,20). Élete folyamán minden ember megtapasztalja valamilyen módon az esendőségét, csakúgy mint Isten hívását is a megtérésre. És amikor visszatérünk Hozzá, akkor fedezzük fel az irgalmas Isten arcát (vö. Ef 2,4), aki elénk jött, hogy találkozzon velünk, aki feltétel nélkül szeret minket, aki megtestesült értünk és megváltott

bennünket, biztosítva nekünk kegyelmét, hogy teljes életet éljünk, életszentségben.

21. Az ember természeténél fogva társas lény, az emberiség családjának tagja. A teremtéstörténetben hallott kinyilatkoztatás szerint mindannyian egyek vagyunk Ádámban. Nem jó az embernek egyedül lenni (vö. Ter 2,18), sőt, mindannyian testvéreink „őrzői” vagyunk (vö. Ter 4,9). Az Újszövetségben azt a kinyilatkoztatást kapjuk, hogy egyek vagyunk Krisztusban, és meg vagyunk hívva az Egyházba, új családukba, melybe a keresztség révén születünk bele, és az Oltárszentségben egy testté válunk vele (vö. 1Kor 10,17). Krisztus a szavaival és tetteivel mutatja meg, hogy mindannyian testvérek vagyunk, ugyanannak a természetnek vagyunk részesei, egy az Istenünk és Urunk, közös a meghívásunk arra, hogy részt vegyünk a Szentháromságos Egy Isten életében.

22. Az ember arra hivatott, hogy Krisztust formálja (alter Christus) az Atya akaratából, a Szentlélek közreműködésével. Meghívást kapott az isteni életben való részesedésre, hogy „fogadott gyermek” legyen (Ef 1,5). Ezt lehetetlen emberi erőfeszítéssel megvalósítani, mert ez a kegyelem műve, amivel szabad akaratunk együttműködik. A képzés, amint azt már említettük, egyszerre isteni és emberi folyamat, melynek során folyamatosan átalakulunk Jézus Krisztusba: az ember szinergiában (együttműködésben) cselekszik a Szentlélekkel. A nevelés azért Krisztusközpontú, mert célja a Krisztussá alakulás, ami egy „új élet”: nem csak Krisztus utánzásáról van szó, hanem hogy maga Krisztus éljen bennem (Gal 2,20), ami által létrejön a saját hivatás, a saját identitás^{xi}.

III. Képzési modellünk elemei

“Az ember képtelen szeretet nélkül élni. Magára marad, érthetlenné válik önmaga számára, értelmét veszíti az élete, ha szeretetet nem kap, szeretetet nem talál, nem vehet benne részt és nem teheti a szeretetet magáévá.”
(Redemptor hominis, n. 10).

23. Miután megismertük az antropológiai alapokat, amelyekre képzési modellünk támaszkodik, ebben a harmadik részben kifejtjük a kapcsolódó alapelveket. Iskoláinkban ezek az alapelvek sajátos stílust kölcsönöznek a nevelésnek, aminek alapja, viszonyítási pontja és példája Jézus Krisztus:

olyanná akarunk válni, mint Ő, úgy akarunk nevelni, ahogyan Ő nevelte tanítványait^{xii}.

Képzésünk alapja, célja és mozgatórugója: a szeretet

24. A nevelés és a képzés a szeretet megnyilvánulási formái. Csak az nevel jól, aki szeret. Miközben szeret, a nevelő Isten iránta érzett szeretetét tükrözi vissza, azt a szeretetet, ami maga az Isten. A nevelő egész munkája Isten minden egyes rábízott személy iránt érzett szeretetének jelévé alakul át azok számára, akiket szolgál. Kapcsolataiban a nevelőnek vigyáznia kell a rábízott személyekre, tiszteletben tartva méltóságukat. A nevelő azzal a bizonyossággal hisz és bíz a neveltjében, hogy a kegyelem megtermi gyümölcsét. A mester tekintete, éppúgy, mint Jézusé, képes észrevenni a titkot, mely átszövi a gyerek vagy fiatal életét, hogy mi Isten szeretetteljes terve a számára. A nevelő sosem tévesztheti szem elől, hogy a legfőbb eszköz, amely a nevelésben rendelkezésére áll, ő maga: személye, tanúságtétele, példamutatása többet érnek, mint a szavai.

25. Minden eszközt a szeretet határozzon meg. A szeretetnek át kell hatnia mindennek az alapját és a mindent egységbe foglaló iskolai kereteket: a pedagógiai modellt, a tantervet, a tanítási és tanulási módszertant, a fegyelmet, a légkört, a nevelő és a nevelt kapcsolatát, a kapcsolatot a nevelőtestület tagjai között (feladatkörtől függetlenül), az iskola szervezeti struktúráját, valamint a pedagógiai és technikai eszközök megválasztását is.

26. Fontos azonban, hogy nem elég szeretni a gyerekeket és a fiatalokat, nekik észre is kell venniük, hogy szeretik őket. A nevelési folyamat fontos része, hogy a nevelt tudja és megtapasztalja, hogy szeretik, becsülik és értékelik őt. Ebből a tapasztalatból születik meg a vágy, hogy ő is szeressen, és mások szolgálatának szentelje magát, saját akaratából.

A tanulók nevelésének céljai

27. Most felsorolunk néhány általános célkitűzést, melyek irányt mutatnak, és vezetnek a tanulók nevelési folyamatát, de nem feledkezünk el arról, hogy a végső cél a krisztusivá válás. Három különösen fontos célt nevezünk meg, melyek – másképp nem is lehetne – egymással szoros összefüggésben

állnak: az igazság keresése, az emberi érettség és a Krisztus iránti szeretet, ami az Ő apostolaivá tesz minket.

Igazságkereső embereket szeretnénk nevelni

28. Törekszünk arra, hogy diákjaink fejlődjenek a tudás iránti szeretetben és az igazság utáni szenvedélyes vágyakozásban, kéz a kézben tanáraikkal, akiknek szintén rendelkezniük kell ezekkel a tulajdonságokkal.

29. Ehhez az értelem pasztorációjára van szükség, hogy fejlődjenek a kognitív képességek (elemző, szintetizáló, összefüggést meglátó képességek, ítélőképesség, stb.), és kialakuljanak bennük bizonyos szokások, melyek lehetővé teszik, hogy intellektuálisan éberek és kritikusak legyenek. Fokozatos fejlesztésről van szó, kiindulva a gyermekkori kíváncsiságból, amit aztán minden életkorban tovább fejlesztünk, míg az igazság utáni vágy életstílussá nem válik. A tanulási folyamat eredményessége szempontjából kulcsfontosságú, hogy a nevelők kapcsolódni tudjanak a gyerekek és a fiatalok kérdéseire, érdeklődési köréhez. Ha teret kapnak a gondolkodáshoz és kérdéseik megfogalmazásához, a gyerekek és a fiatalok megszeretik a kutatást és a tudásszerzést, és további életükben is alkalmazni fogják.

30. Az értelem pasztorációjának része a gondolati távlatok kitágítása és az intellektualizmoson vagy a racionalizmuson való felülemelkedés, hogy ne csak azt fogadják el, ami empirikusan bebizonyítható, hanem adjanak teret a hitnek és a szeretetnek is az igazság megismerésében^{xiii}. Ha a szeretet áll az iskola középpontjában, az igazság keresése konstruktív irányt vesz, hiszen az igazság és a szeretet egymást kiegészítő értékek: "Semmit ne fogadjatok el igazságnak, amiben nincs szeretet. És semmit ne tartsatok szeretetnek, amiben nincs igazság. Az egyik a másik nélkül romboló hazugsággá válik."^{xiv}. A szeretet nem csak a jó és az igaz keresésére ösztönöz, hanem segít természetes módon felismerni az igazat és a jót. A szeretet és az igazság együtt járnak és bölcsé teszik az embert: olyan életbölcsességet adnak, mely a szeretet fényénél képes az élet eseményeit elrendezni és megítélni.

31. Abban szeretnénk segíteni, hogy diákjainknak legyen világképe: egységes és harmonikus kép a világról, az emberről és Istenről. Ennek

gyakorlati vonatkozásai is vannak, mint például annak szükségessége, hogy a tanárok munkája és a tantárgyi tananyagok össze legyenek hangolva, ami esetenként keresztntantervi munkát is jelent [*a ford megj.: A keresztntanterv jelentése: az egységes világkép kialakításának célja áthatja az iskolai oktatás-nevelés valamennyi elemét. A közös célok és követelmények elősegítik a tantárgyak közti válaszfalak ledöntését, biztosítják a tanítás-tanulás szemléleti egységét, következésképpen a tanulók személyiségének fejlődését.*]. Ez segít, hogy legyőzzük a korunkra oly jellemző tudásbeli széttagoaltságot^{xv}.

32. A keresztény hit, amellett, hogy biztosítja számunkra a teljes igazsághoz való hozzáférést Jézus Krisztusban, erősíti bennünk az ismeretek utáni vágyat is, lánggra lobbantja bennünk az igazság szeretetét, és segít felülemelkedni tanulási és ítéletalkotási felszínességünkön. A keresztény hit táplálja a kritikai érzéket, visszautasítja számos kijelentés egyszerű elfogadását, valamint rendre, módszerességre, precizításra és fegyelemre vezet, melyek a jól képzett értelem jellemzői. A valóban katolikus iskola mindig elkötelezett lesz a tudás és az igényes szellemi képzés mellett, nyitott lesz az igazságra, a párbeszédre és a különböző kultúrák megjelenési formáira.

Szabad és érett személyeket szeretnénk nevelni

33. Arra törekszünk, hogy diákjaink – koruknak megfelelően - érett személyek legyenek. Az érettség az önismeretben, Isten és a másik ember felé való nyitottságban, az élet történéseiről való megfontolt és megalapozott véleményalkotás képességében, valamint a vélemény mellett való felelősségteljes kiállásban nyilvánul meg.

34. A valódi érettség eléréséhez a lelkiismeret nevelésére van szükség az Evangélium őszinte igazságaira alapozva. Nevelni kell az akaratot is, hogy törekedjen a megismert jó szerinti életre, és kitartson elhatározásaiban. Az akarat nevelésében az elsődleges és legalapvetőbb, hogy a nevelt megtanuljon helyesen szeretni, azt szeretni, ami valóban jó, és hogy jó tudjon lenni.

35. Az érettség felé vezető úton a szív pasztorációjára is szükség van^{xvi}, vagyis az érzések és az érzékenység nevelésére, hogy meglássuk a szeretet szépségét. A szív alakításában alapvető:

- az esztétikai szépség szemlélésének és a kreativitásnak a fejlesztése,
- az együttműködés a szülőkkel az érzelmi-szexuális nevelés terén,
- a társakkal való kapcsolat és a barátság ápolásának tanítása és segítése.

36. A szív pasztorációjához tartozik a test(iség) megfelelő értékelése, összhangban az emberképpel, mely szerint az ember test és lélek egysége. A testre a személy részeként kell tekinteni, amely ezáltal méltóságot kap. Tudni kell, hogy a testen keresztül az ember önmagát fejezi ki, és szeretetkapcsolatot létesít általa a többi emberrel.

37. A szív pasztorációjának másik célja, hogy bevezessük a diákokat a társakkal való kapcsolat és a barátság ápolásának művészetébe. A képesség, hogy mindenkinek jó társa legyek és igazi barátaim legyenek, lényeges dolgok, melyek kialakítására törekszünk az iskolában.

38. A testnevelésnek és a sporttevékenységeknek szintén fontos szerepük van az érettség elérésében, mert ezekkel alakítjuk a jellemet, fejlesztünk bizonyos készségeket, mint például a csapatmunkát, valamint az olyan erényeket mint a lelkielő, az erőfeszítés, a kitartás, önmagunk felülmúlása és az alázat.

Olyan személyeket szeretnénk nevelni, akik szeretik Krisztust, és apostolai lesznek

39. Olyan személyeket szeretnénk nevelni, akik ismerik és szeretik Krisztust, akik megtapasztalják az Ő szeretetét, és szép lassan személyes kapcsolatot építenek Vele. Olyan személyeket, akik egymás szeretetén keresztül felfedezik Isten szeretetét, és akik Isten szeretetét apostolként tovább szeretnék adni a többi embernek.

40. A szentségi élet központi helyet tölt be az iskola életében, különösen a szentmise és a szentgyónás. A *Regnum Christi* lelkiiségének jellegzetes eleme a mély és bensőséges kapcsolat Jézus Krisztussal, ami elképzelhetetlen az imádság és Isten szavának hallgatása nélkül, ezért ezek természetes és állandó részei kell, hogy legyenek a diákok és a tanárok

mindennapjainak. Olyan diákokat szeretnénk nevelni, akik gyermeki szeretettel viseltetnek Szűz Mária iránt, hogy megtanulják tőle a Krisztussal való azonosulást és minden ember szolgálatát.

41. A katolikus hit elméleti és gyakorlati oktatása a tanterv fontos része. Ennek a tantárgynak a célja, hogy megismertesse a tanítást, választ adjon a felmerülő hitbeli kérdésekre, és elősegítse az élő Istennek adott személyes válasz megszületését, valamint hogy világosan és szisztematikusan megismertesse a vallási kultúra tartalmait^{xvii}.

42. A pasztorációs program (lelki nevelés) célkitűzése, hogy az egész nevelői közösség egyszerre legyen evangelizált és evangelizáló. Igyekszik Isten országát jelenvalóvá tenni az iskolában és a nevelői közösség körében. Mindenkinek feladata, hogy saját munkaköre és képességei szerint részt vegyen az iskolai pasztorációs program végrehajtásában, hiszen az iskolában mindenki evangelizáló is. Olyan mértékben válik érzékelhetővé az iskola evangelizáló, missziós közösségi jellege, amennyire mindenki részt vesz a pasztorációban, ami minden területet átsző, nem csak a hittanórákat és a szociális munkát, és ami megszólít mindenkit, nem csak a diákokat. A pasztorációs csapatnak (*ford megj. Magyarországon tanlelkületnek hívjuk, a tantestület szó mintájára*), mely általában képzési felelősökből és fegyelmi felelősökből áll (*ford. megj. Magyarországon a légiós papok, a megszenteltek és a lelki beszélgetésekben segítők a tagjai a tanlelkületnek*), az egész nevelői közösséget kísélnie kell ahhoz, hogy be tudják tölteni evangelizáló küldetésüket a saját karizmáiknak megfelelően, együttműködésben az ECyD-del és a *Regnum Christi* Mozgalom tagjaival.

43. Az iskola pasztorációs programjának nemcsak a diákok, a tanárok és a szülők keresztény képzésére kell kiterjednie, hanem tartalmaznia kell az erények és az érzelmi élet fejlesztését, valamint a szociális munkában és az állampolgári kötelességekben való részvételre nevelést is. A tantervnek és a tanítási-tanulási folyamatnak is az evangelizáció részét kell képeznie. A nevelők, különösen a tanárok, feladatát és küldetését tiszteletben tartva arra törekszünk, hogy az oktatás, a nevelés és az evangelizáció harmónikus egységet alkosson.

44. A szociális munkában való részvétel és a *Regnum Christi* apostoli munkái segítenek növelni a diákok apostoli buzgalmát, szolidaritását és

társadalmi igazságérzetét. Olyan alkalmak ezek, amikor lehetőség nyílik a saját életvitelük és hitéletük összhangjának tudatosítására. Arra tanítanak, hogy rászoruló testvéreink segítségére legyünk, ugyanakkor ismerjük fel, hogy szegények vagyunk és megtérésre van szükségünk, rászorulunk a másik emberre. Az iskola pasztorációs programjának tartalmaznia kell az e szemléletmód kialakítására vonatkozó célkitűzést is.

45. A hivatásgondozás szintén részét képezi az iskola pasztorációs programjának. Ezt úgy kell értelmezni, mint egy kísérést a szülőkkel összhangban, hogy minden diák gyermekkorától kezdve felfedezze a hitet, és örömmel, ajándékként élje meg Isten akaratát az életében. Ehhez a nevelőtestület minden tagjának ajándéknak kell tartania a különböző hivatásokat, bármilyen életállapotra szóljanak is (házasság, papság vagy megszentelt élet). A hivatásgondozás pedagógiájában a fokozatosság elvét kell alkalmazni: először el kell jutni Isten működésének felfedezésére a saját életében, hálásnak kell lennie a kapott ajándékokért, végül a kapott ajándékok iránt érzett felelősségből megszületik az életre szóló elköteleződés. A hivatásgondozás a diákokat a hála és az önismeret felé vezeti, valamint segíti a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolatukat. Jézus pedig elvezeti őket személyes hivatásuk misztériumának^{xviii} megismerésére.

46. Azt szeretnénk, hogy a nevelőtestület minden tagja keresztény vezető legyen. A keresztény ember - az isteni erények segítségével - arra hivatott, hogy felelősen kamatoztassa a kapott talentumait a másik ember szolgálatában (vö. Mt 25,14). A keresztény vezetőként való élet végső soron válasz Isten személyes hívására, valamint Jézussal való azonosulást jelent, aki „ahol csak járt, jót tett” (ApCsel 10,38), és aki nem azért jött „hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak és odaadja az életét váltságul sokakért” (Mt 20,28). A keresztény vezetői magatartás nagylelkűséget, bátorságot, bizalmat, kitartást, széleslátókörűséget, okosságot, küzdőszellemet, erősséget, mértékletességet és igazságosságot feltételez.

47. Nevelési munkánk célja, hogy az egész közösség (diákok, tanárok, gazdaságisok, vezetők, szülők és volt diákok) megtapasztalja a szeretetet, és elköteleződjön a társadalom evangéliumi értékek szerinti átalakítása mellett oly módon, hogy talentumait és adottságait a másik ember

szolgálatába állítja, válaszol szükségleteikre, valósággá teszi a „szeretet civilizációját” és terjeszti az „élet kultúráját” abban a környezetben, amelyben él. Az evangelizációnak tehát át kell lépnie az iskola falait.

48. Ha a képzés valóban teljes körű és egységes, akkor a személy élete összhangba kerül hitével és kultúrájával egyaránt. A katolikus iskoláknak fel kell készíteniük diákjaikat, hogy a hit fénye által megvilágított, koherens látásmóddal össze tudják kapcsolni a tanultakat és a megélt dolgokat. Azt is várjuk tőlük, hogy az Evangélium fényében képesek legyenek az őket körülvevő kultúráról építő kritikát alkotni.

A felvázolt modell szerinti képzési folyamat főbb szempontjai

49. A képzés - folyamat jellege mellett - eredmény is. Ha folyamatként értelmezzük, akkor olyan út, amely egész életünkön át vezet, és állandó fejlődésre, „feljebb” törekvésre ösztönöz. Minden életszakasznak megvannak a maga sajátos pszichológiai jellemzői, amit figyelembe kell vennünk, amikor kidolgozzuk és alkalmazzuk a különböző képzési programok tartalmait. Másfelől ezeknek a tartalmaknak egységet kell alkotniuk, hogy ne legyen törés, különösen, amikor a nevelt az egyik iskolai szakaszból átlép a következőbe. Minden időszaknak olyan képzési célokkal kell dolgoznia, melyek összhangban vannak a neveltek korával és azzal a szerepváltozással, amire a nevelő törekszik, ahogy a neveltek fejlődnek.

50. A nevelés minden szakaszában kulcsfontosságú a szabadság megadása, tudván, hogy a nevelt – a Szentlélekkel együtt - a főszereplője saját nevelési folyamatának. Korosztálynak megfelelően azt kell elősegíteni, hogy a nevelt egyre inkább felelősséget vállaljon saját tetteiért, életéért, ezért teret és lehetőséget biztosítunk arra, hogy megtanuljon élni saját szabadságával. Ehhez kiskortól kezdve fejleszteni kell olyan szokások elsajátítását és elmélyítését, melyek egyre nagyobb önállóságot adnak a gyerekeknek. A serdülőkorban és a fiatalkorban közeli kísérésre van szükség a lelkiismeret, az akarat és az érzelmek nevelésében, hogy megtanulják a helyes önuralmat, és ezáltal eljussanak a szabadságra.

51. A nevelési folyamathoz fegyelemre van szükség, hiszen az emberi természet, bár önmagában jó, de bűntől sebzett. Mindannyian

megtapasztaljuk saját esendőségünket és korlátainkat, melyek beárnyékolják értelmünket, gyengítik akaratunkat. A viselkedési és életviteli szabályok, melyeket nap mint nap alkalmazunk a kis dolgokban, segítenek a jellem formálásában. Kulcsfontosságú, hogy felfedezzük a gyerekekkel és a fiatalokkal azokat az értékeket és elveket, melyeket a szabályainkkal védünk. Szeretnénk, hogy megértsék ezek értelmét, hogy a fegyelmi szabályok sajátjaikká és általuk szabadon elfogadottá váljanak. Arra kell törekedni, hogy evangéliumi értékrendjük (értékhierarchia) legyen, mely képessé teszi őket a szabad és motivált döntésre. A fegyelem a szabadságot szolgálja^{xix}, a közösség általi nevelésben pedig a közjó megvalósulását segíti.

52. A nevelési célzatú fegyelmezésben nincs recept, de vannak pedagógiai ajánlások, mint például hogy „Légy határozott a lényegben, de körültekintő a végrehajtásban!” (*Fortiter in re, suaviter in forma.*), illetve a korosztálynak megfelelő motivációs eszközök, a párbeszéd a diákkal, hogy megértse, mit miért kérnek tőle, a következetesség a követelmények betartatásában, az egyenlő bánásmód, a részrehajlás kerülése, a neveltek és körülményeik megismerése.

53. A nevelő az, aki kíséri és vezeti a másik embert. A személyes és csoportos kísérés a nevelési folyamat lényeges eleme, valamint az egyházi és a *Regnum Christis* képzési módszer sajátossága. A *Regnum Christi* iskoláiban a kísérés alatt személyes, közeli odafigyelést értünk, mely nem kötelező, és amely segíteni hivatott a kísért személyt abban, hogy a kegyelem és az emberi együttműködés erejével képes legyen válaszokat találni kérdéseire és a kihívásokra, melyekkel az élete során találkozik. A kísért és a kísérő egyaránt Istent keresik, aki elénk siet utunkon a másik ember személyében^{xx}.

54. A személyes és a csoportos kísérés a *Regnum Christi*-s képzési módszer sajátossága, melynek mintája maga Jézus Krisztus^{xxi}. Ennek főbb jellemzői a személyes odafigyelés, az igényességre való törekvés, a szívélyes és pozitív hangnem, a kihívást jelentő, de ugyanakkor reális célkitűzések, a nevelő jelenléte és bizalma, az elhatározások megvalósulásának követése, az őszinte visszajelzés, a baráti szeretet a közösség minden tagja között. A kísérésnek ezt a módját a nevelő olyan mélységben sajátítsa el, hogy képes legyen azt készségszinten alkalmazni.

55. A „kísérés művészetével” kapcsolatban Ferenc pápa kiemeli, hogy a nevelőnek ki kell fejlesztenie magában a képességet a másik ember meghallgatására és megértésére, a türelmet, az együttérzést, a Szentlélekre való nyitottságot, hogy megtalálja a megfelelő szót vagy gesztust, melyek növelik a nyitottságot és a bizalmat, az őszinte növekedést és a szabad választást Isten szeretetére^{xxii}. Ne feledjük, hogy ahhoz, hogy elnyerjük valakinek a bizalmát, előbb nekünk kell bizalmat adni neki. Általában azokban bízunk meg, akik megbíznak bennünk.

56. A kísérésben a nevelőnek el kell kerülnie, hogy függőségi viszony alakuljon ki, akár ha tudat alatti is, és arra kell törekednie, hogy a nevelt vállalja saját felelősségét korának és életkörülményeinek megfelelően. A kísérőnek fel kell keltenie az érdeklődést, válaszokat kell ajánlania, és segítenie kell, hogy a nevelt bölcs döntéseket hozzon. A jó nevelő, ahogy Ferenc pápa mondja, segít, hogy a nevelt „megtanuljon járni”, és ezt követően megfontoltan és nagylelkűen vállalja az útonlevés kockázatát, valamint tanuljon hibáiból és sikereiből^{xxiii}.

57. Magának a kísérő nevelőnek is tanulnia kell, adott esetben menet közben tanulta meg a kísérést. A jó nevelő mindig kész a tanulásra, amikor neveltjével találkozik. Ez a magatartás nem egy „taktika”, mely a közeledést segíti, hanem beismerése annak, hogy együtt járnak az úton, együtt keresik Isten akaratát. Valóban, a kísérő is Isten akaratát keresi, anélkül, hogy tudna előre minden választ.

58. A nevelési folyamatban a nevelő keresi az alkalmat a személyes találkozásra a neveltekkel, és nem engedi, hogy az irodai munka elárassza. Ne felejtsük, hogy az erkölcsi tekintély sokkal inkább a hitelességben rejlik, mint a pszichológiai képességekben vagy akár a személyes szimpátiában. Azt se feledjük, hogy ez egy csapatmunka a nevelői közösség minden tagjának részvételével.

59. A nemek különböző igényei szerinti, differenciált nevelésre törekszünk, hogy minél jobban kihasználjuk a férfi és női különbségek adta képességeket a nevelés javára. Természetesen méltóságában a férfi és a nő egyenlő, és egymás kiegészítésére vannak hivatva. Mindezek ismeretében kell pedagógiai modellt választanunk, illetve figyelembe kell venni a

nevelői közösség körülményeit is (pl. van-e elegendő nevelő, vannak-e megfelelő eszközök, milyen a kultúra és a törvényi háttér, stb.).

60. A nevelésben gondot kell fordítani a fizikai környezetre is, de a megfelelő nevelési környezet kialakítása előrébb való. A nevelési környezetet az iskolai légkör és az emberi kapcsolatok alakítják. A nevelők őszinte és befogadó viselkedése, az öröm és a szeretet az emberi kapcsolatokban meghatározzák a nevelési környezetet, és egyúttal a katolikus iskola saját lelkületének fokmérői. A fizikai környezet legyen tiszta és rendezett. A külső harmónia segíti a belső harmónia megteremtését.

IV. A nevelői közösség

“Valódi nevelői közösség létrehozása, mely közös, programszerűen elfogadott értékekre épül, fáradságot nem kímélő feladatot jelent a katolikus iskola számára. A különféle kulturális és vallási környezetből jövő tanulók és tanárok jelenléte e közösségben ugyanis megkívánja, hogy az iskola nagyobb figyelmet fordítson a megkülönböztetésre és a személyek személyes kísérésére.”
(Együtt nevelni a katolikus iskolában, 5.).

61. Mivel az ember társas és társadalmi lény, a nevelési folyamat közösségben zajlik. Ez különösen igaz a katolikus iskolára: a közösségalkotás és a közösségi lelkületen alapuló élet a feltételei annak, hogy az iskola megvalósítsa küldetését, és hatékonyan tegyen tanúságot. Ebben a fejezetben arról lesz szó, hogy milyen szerepekhez milyen képességek szükségesek a nevelői közösségben.

62. A nevelői közösség minden tagja arra hivatott, hogy nevelő legyen, hiszen bizonyos mértékben mindegyikük munkája hatással van a többiekére, miközben a tanulók keresztény képzésének szolgálatában áll. Mindenkinek hozzá kell járulnia a neveléshez, elsősorban élete tanúságával, tiszteletadással és érett viselkedéssel. Nem lehet akadály, hogy diákjaink különböző kulturális vagy vallási környezetből jönnék, de az iskola képzési tervével egyet kell érteniük.

A családok

63. Iskoláinkban mindig szem előtt tartjuk, hogy – a természeti törvények alapján - a szülők az elsődleges és legfontosabb nevelői gyermekeiknek. A katolikus iskola kiegészítő és segítő feladatot lát el a gyerekek nevelésében^{xxiv}. A szülők és az iskola szövetségesei egymásnak a képzési folyamatban.

64. Az iskola teret kell, hogy biztosítson a családok folyamatos kísérésének és képzésének, beleértve azokat a családokat is, melyek nem megfelelően működnek vagy nem gyakorolják a hitet. Az iskolán keresztül szeretnénk evangelizálni a családokat, ugyanakkor lehetőséget adni nekik, hogy evangelizáló családokká váljanak: olyan családokká, akik evangelizáltként evangelizálnak. Az ECyDhez vagy a *Regnum Christi*-hez tartozás jó eszközök erre.

Diákok és öregdiákok

65. A diákok adják az értelmét az iskola létének; őket szolgáljuk erőfeszítéseinkkel, nekik szeretnénk képzést és nevelést nyújtani. Értük vagyunk – bizonyos mértékig – felelősek. Tőlük tanulunk és kapunk sok értékes sikerélményt életünkben. Tényleg megéri nekik szentelni az életünket.

66. Az egyik legvilágosabb jele küldetésünk teljesítésének, ha diákjaink jóra való, és az iskola családjához, a *Regnum Christi* családjához és az Egyház nagy családjához tartozónak érzik magukat, mert az iskola valódi „alma mater” lesz egész életükre szólóan. Ezért energiát fektetünk abba, hogy öregdiákjainkkal, végzőseinkkel megmaradjon a kapcsolat. Az iskola rajtuk keresztül folytatja evangelizáló tevékenységét a társadalomban.

A tanárok

67. Az iskola életében a tanárok személye meghatározó jelentőségű, hiszen az iskolai élet középpontjában a tanár-diák kapcsolat áll. Bizonyos értelemben a katolikus identitás és iskolaközpontjaink kiválósága múlik azon, hogy milyen a tanár-diák kapcsolat, és hogy hogyan tanítanak a tanárok.

68. A tanári munka szakma és hivatás egyszerre, valamint valódi apostoli munka is. Iskoláinkban támogatni kell, hogy a tanárok fejlesszék munkájuknak ezt az oldalát, mely lehetővé teszi számukra, hogy szakmájukat transzcendens küldetésként éljék meg, és szívből jövő lelkesedéssel végezzék. A jól képzett hivatással rendelkező tanárok képesek lelkesedni a diákok életcéljaiért, és tudatában vannak annak, hogy Isten munkatársai a nevelési feladatban. Az a tanár, aki szakmai felkészültségét és hivatását jól ötvözi, képzett tanúvá válik, akire diákjai szívesen hallgatnak: „A mai embert inkább érdeklik a tanúk, mint a tanítók, és ha mégis hallgat a tanítókra, azért teszi, mert ők egyben tanúk is.”^{xxv} És nem csak az osztályteremben, hanem minden pillanatban, mert minden alakít és minden pillanatban alakul: és nemcsak azzal, amit mond vagy tesz, hanem azzal is, ami/aki ő maga.

69. A diákok teljes körű képzése a tanárok teljes körű képzésén keresztül biztosítható. Ha jól akarjuk kísérfni a diákokat, a tanárokat kell elkezdni kísérfni, hogy kísérfő nevelőkké is váljanak. Nekik is szükségük van a Krisztussal való találkozásra, és végig kell járniuk a Benne való átalakulás személyes útját. Ebből az állandóan megújítandó találkozásból fakad a kreativitás, a kezdeményezőkérszség, a jobbítás utáni vágy, az áldozathozatal kérszsége és a szeretet, melyre szükségük van, hogy megvalósítsák a küldetésüket iskolai munkájukban.

70. A tanítás területén a tanárok kérszése nyisson utat annak, hogy a tanárok nyitott és újító hozzáállással tekintsenek munkájukra, értékeljék és javítsák a tanítási módszereiket, közösségi kapcsolatokat építsenek más tanárokkal, a családokkal és az iskola vezetésével. A tanárok kérszésének az is célja, hogy az emberi tudás különböző területeit képesek legyenek egységben szemlélni, és ebben megtalálni saját tárgyukat az evangéliumi üzenet fényénél. Ehhez szükséges, hogy a kérszési folyamat részeként a tanárok megfelelő teológiai kérszésben részesüljenek, ami megvilágosítja egyéb ismereteiket és hitéletüket^{xxvi}. Ezt a hitbéli intelligenciát Isten szava táplálja, az egyházi Tanítóhivatal magyarázataival.

Az igazgató és az iskolavezetés

71. Az iskola igazgatójának feladata, hogy összefogja az iskola küldetésének teljesítése érdekében tett erőfeszítéseket a *Regnum Christi* karizmájával

összhangban. Bár az igazgató fő feladata az irányítás, ő maga is elsősorban nevelő, aki a diákok, a családok és az iskola alkalmazottai felé nevelői szerepet tölt be. Nevelő akkor is, amikor gazdasági vagy tanulmányi ügyekkel foglalkozik, amikor az intézményi kapcsolatokat ápolja, és amikor közvetlen munkatársaival foglalkozik és képezi őket. Ehhez engednie kell, hogy őt magát Jézus Krisztus alakítsa, és hogy minden cselekedetét Ő ihlesse.

72. Az iskola vezetősége – mindenki a maga hatáskörében - felelős a személyek irányításáért, és végső soron azért, hogy az iskola megvalósítsa céljait. Minden vezetőnek feladata, akár tanulmányi akár gazdasági téren dolgozik, hogy vezesse a beosztottakat, és hogy döntéseket hozzon. Az irányítás művészete bölcsességet, megfelelő eszközválasztást, időzítést és cselekvési módot kíván. A vezetőség minden tagja elkötelezett az intézmény iránt, szolgálja és érdekében tevékenykedik. A gazdasági területen dolgozók olyan munkát végeznek, melyet az egész nevelőtestületnek becsülnie kell. A gazdasági vezetésnek összhangban kell működnie az iskolai élet többi területével, és ugyanazon célokat kell szem előtt tartania.

A papok, a megszenteltek és a helyi egyház

73. A papok és a megszentelt életű nők – hivatásukból és küldetésükből adódóan – is nevelők. Jelenlétük élő példája kell, hogy legyen életállapotuknak, hogy miként adhatják magukat teljesen és viszonzást nem várva a másik ember szolgálatára, mindenkit egyformán szeretve, kivételezés nélkül, megmutatva ezáltal Jézus Krisztus arcát. Ők együtt, mint a közösségi élet, a kommunió szakértői, az élő Egyházat testesítik meg a diákok számára. Különösképpen is tanúi kell, hogy legyenek a többi megszentelttel és az iskolával együttműködő *Regnum Christi* tagokkal való közösségüknek. Mindegyikük – saját hivatásának megfelelően – gazdagítja a közösséget^{xxvii}.

74. A papok és a megszentelt nők különböző feladatokat látnak el az iskolákban az apostoli szükségletek, a kapott megbízatás és a személyes képességeik függvényében. A feladatot az iskola bármelyik területén végezhetik: a vezetésben, a gazdasági osztályon, az oktatásban, az iskolai szabályok kialakításában és érvényesítésében, a családok, a diákok vagy a

tanárok képzésében és kísérésében - mindig a küldetés megvalósításának érdekében. De bármilyen feladatot látnak is el, az ECyD és a *Regnum Christi* képviselőinek és támogatóinak kell lenniük.

75. Az iskola - evangelizáló közösségként - egy nagyobb közösség részét képezi, a helyi *Regnum Christi* szervezethez tartozik, és ugyanakkor a helyi Egyház része is. A helyi szervezet olyan apostolok közössége (szekciókba, közösségekbe és apostoli munkák köré szerveződve), akik együtt élik meg hitüket és apostoli munkájukat a *Regnum Christi* karizmájának megfelelően, egy adott földrajzi térségen belül, a helyi Egyház ölében. Alapvető, hogy akik a *Regnum Christi* iskoláiban dolgoznak, szorosan együttműködjenek a helyi szervezet többi részével, különösképpen az ECyD-del és a *Regnum Christi* szekcióival, miközben tudatosul bennük, hogy egy tágabb missziós közösség részei. Ezért nem nézhetik le és nem vethetik el az együttműködést az Egyház egyéb műveivel és más jóakarató emberek kezdeményezéseivel. Sőt, ez az együttműködés a *Regnum Christi* karizmájának hiteles megélését mutatja az életünkben, a közös apostoli munkában.

76. A katolikus iskola egy közösség, egy egyházi valóság; benne van jelen az Egyház. Az iskola képzési tervének bele kell illeszkednie a helyi és egyetemes Egyház életébe, nyitottságot kell tanúsítania az ő igényeikre és -pásztoraik vezetése mellett – együtt kell működnie a kezdeményezéseikben.

MEGJEGYZÉSEK

ⁱ A katolikus iskola alapelveit tartalmazó dokumentum természeténél fogva egy inspiráló és utat mutató anyag, amely bemutatja a lelkesítő „ideálokat” és azok alapjait. Teológiai alapokon nyugszik, hiszen a teológia világosítja és alapozza meg leginkább a legtöbb tudományterületet. Az alapelveknek segíteniük kell a pedagógiai modellt, ami megjelenik a tantervben, a tananyagokban, a tanárok képzésében és az értékelési rendszerekben egyaránt. Ebből fakadóan segítenie kell az iskolai lelki nevelést, a nevelő célzatú fegyelmi rendet, a szabályokat, a rendszereket és az eljárásokat (ld. „iskolai házirend” [*ford. megj. magyarul házirendnek fordítottuk a dokumentumot, de a magyar törvények erősen szabályozzák az iskola alapidokumentumainak tartalmát, ezért nem lehetett egy az egyben átvenni a hivatkozott dokumentumot.*]). Az alapelveknek az igazgató, a gazdasági csoport ügyviteli munkáját éppúgy támogatnia kell, mint a munkaköri leírásokba bevett pontokat. Tervbe van véve, hogy az alapelvek mentén folyamatosan felülvizsgálják a *Regnum Christi* iskoláinak egész szabályrendszerét. Ezt a feladatot minden tartományban fokozatosan és a tartomány sajátosságainak figyelembe vételével kell elvégezni. Az alapelveket is újra felül kell majd vizsgálni, a saját karizmára való reflexiók tapasztalatának fényében, ami ezekben az években zajlik.

ⁱⁱ Ezek a szükségletek kölcsönös kapcsolatban állnak egymással: ha felismerjük és értékeljük saját identitásunkat, megerősödik a kapott ajándék tudatossága és az evangelizáló küldetés. A Tanítóhivatal folyamatosan azt kéri, hogy a katolikus iskolák és a katolikus pedagógusok összhangban éljenek identitásukkal. Ma ez a legnagyobb kihívás (amint azt a Katolikus Nevelés Kongregációja által 2014-ben kiadott *Educar hoy y mañana* c. dokumentumának III.1.a pontjában olvashatjuk [*ford. megj. a dokumentum magyarra nincs lefordítva*]). Már 1977-ben, a *Katolikus iskola* c. dokumentum 66. pontjában, a Katolikus Nevelés Kongregációja ugyanezt kérte.

ⁱⁱⁱ Tervben van, hogy minden tartományban készüljön egy „küldetés” vagy „nevelési terv” c. dokumentum, amit az alapelvek figyelembe vételével írnak, és ami az iskolák munkájának kereteit adja meg. Az is hasznos lehet, ha minden tartomány kidolgoz egy, az alapelveken alapuló dokumentumot, ami a tanároknak és a szülőknek szól.

^{iv} Az a célunk, hogy az iskola „közösséggé”, „kommunióvá”, valamint találkozási helyé váljon. Ehhez közös értékekre és a Krisztushoz tartozásban gyökerező életre van szükség. A közösségi lelkiségről az egyházi Tanítóhivatal bőségesen adott ki anyagokat. A Katolikus Nevelés Kongregációjának van egy kifejezetten ezzel a témával foglalkozó dokumentuma *Együtt nevelni a katolikus iskolában* címmel, mely 2007. szeptember 8-án jelent meg. Az ebben a pontban olvasható idézet II. János Pál 2001.

január 6-án kiadott *Novo Millennio Ineunte* c. apostoli buzdításának 43. pontjából származik.

^v Az egyházi Tanítóhivatal a „nevelés” kifejezést bizonyos helyzetekben a „képzés” szóhoz közeli értelemben használja, sőt, „teljes körű képzésről” beszél. A szavak mögött azonban különböző tartalmak vannak, ezt szeretnénk itt bővebben kifejteni. Saját hagyományunkat követve, a *Regnum Christi*-ben a „képzés” szó mellett döntöttünk, ami a katolikus iskola különleges feladata, és ami tágabb jelentésű szó, mint a „nevelés”. A Tanítóhivatal jóváhagyja ezt a választást, amint azt láthatjuk a Katolikus Nevelés Kongregációjának különböző dokumentumaiban. Az 1977. március 19-i *Katolikus iskola* c. dokumentum az iskolát így határozza meg: „hely, ahol a műveltség módszeres és kritikus elsajátítása által kiformalódik a teljes ember”. Valóban, az iskola kitüntetett helye annak az egész embert alakító képzésnek, amely a kulturális örökséggel való élő és éltető találkozás során valósul meg (26.). Minden katolikus iskola tudatosan arra kötelezi el magát, hogy a teljes személyiséget fejlessze, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben (*integer homo*), minden emberi érték teljesen kibontakozik és egymásba fonódik (uott 35. és tovább). Szintén írnak a „teljes körű képzésről” az 1982. október 15-én megjelent *El laico católico, testigo de la fe en la escuela* c. dokumentumban [*ford. megj. a dokumentum magyarra nincs lefordítva*] és az *Együtt nevelni a katolikus iskolában* c. dokumentum 2., 21., 22. és 30. pontjaiban.

^{vi} A *Regnum Christi* küldetése egészen pontosan és megfelelően meg lesz határozva az elfogadás előtt álló új Szabályzatban. De amíg ez kialakul, átvettünk egy most érvényes szabályzaton, a Krisztus Légiója Konstitúcióján (vö. 3.) és a Krisztus Légiója - karizmájában megvalósuló - identitásáról kiadott káptalani közleményen (vö. 5. és 11.) alapuló megfogalmazást, mely összhangban áll a *Regnum Christi* Megszentelt Laikusok és a *Regnum Christi* Megszentelt Nők Szabályzataival.

^{vii} A teljes körű képzést területekre lehet bontani (emberi, szellemi, lelki és apostoli). Fontos, hogy a területek elkülönítése ne váljon kárára a megértésnek és a területek közötti kölcsönös kapcsolatnak, miszerint a személy egységes egész, ezért a képzése is egységes lehet csak.

^{viii} Az emberi személy és az emberi értékek kiteljesedése és egysége Krisztusban van. Krisztus életével mutatja nekünk minden ember útját: Ő az út, az igazság és az ember élete (vö. Jn 14, 6). A katolikus iskola azzal, hogy képzési céljává Krisztust és az emberek keresztyén átalakulását tette, magát a személyt állította a nevelési munka középpontjába. A Katolikus Nevelés Kongregációja a *Katolikus iskola a harmadik évezred küszöbén* c. dokumentumában nagyon világosan kifejti ezt az elképzelést (vö. 9.).

^{ix} Minden emberi teremtménynek megvannak a korlátai, a nyomorúságai, és szüksége van arra, hogy „befogadott” legyen. A katolikus iskolának különösen is érzékenynek és „befogadónak” kell lennie, hogy segítsen azoknak, akik segítséget szenvednek vagy többféle nehézségük van a tanulásban. Ehhez az iskolának, de különösképpen a tanároknak, készségesnek és szakmailag felkészültnek kell lenniük. Ferenc pápa beszélt erről a 2014. március 14-i UCIIM (*A Olasz Középiszkolai Tanárok Katolikus Szövetsége, a ford. megj.*) találkozáján, a Katolikus Nevelés Kongregációja pedig az *Educar hoy y mañana* c. dokumentumban, II.5.

^x Az egyházi Tanítóhivatal gazdag antropológiai képet ad a Katolikus Egyház Katekizmusában (vö. 355. és további pontok). Szintén nagyon értékes a Katolikus Nevelés Kongregációjának az *Együtt nevelni a katolikus iskolában* c. dokumentuma, a 8.-11. és 44. pontokban. Meg lehet nézni az *El laico católico, testigo de la fe en la escuela* c. dokumentum 18. pontját is.

^{xi} A „szinergia” az egyházatyák (pl. Hitvalló Szent Maximosz) által nagyon kedvelt görög szó, mely az ember együttműködését fejezi ki Istennel, az ember - szeretetből születő - válaszat az isteni szeretet hívására. Az angyali üdvözlés Máriaja az ikonja ennek a szinergiának (Lk 1, 26-38). Ebben a szinergiában együtt van jelen a szabadság, a kegyelem és az ember „megistenülése”(azaz az életszentség).

^{xii} A katolikus iskola jellegzetességeiről szólnak, különösen a személyek közötti kapcsolatok témában, a Katolikus Nevelés Kongregációja 1997. december 28-án kelt, *Katolikus iskola a harmadik évezred küszöbén* c. dokumentumának 18. és 19. pontjai.

^{xiii} Benedek pápa nagy propagálója volt az „értelem pasztorációjának”. 2006/2007-ben számos beszédet tartott a római egyházmegyei gyűlésnek, melyekben érintette a témát. A *Regnum Christi* egyetemének 2006-ban kiadott irányelveiben már szerepel ez a kifejezés.

^{xiv} A „bölcesség” kifejezés, valamint annak a szeretettel és az igazsággal való kapcsolata messzemenőkéig kifejtésre került II. János Pál pápa és XVI. Benedek pápa tanításában. Az itt idézett szöveg II. János Pál pápától származik, és Edith Stein szenttéavatási homíliájában hangzott el 1998. október 11-én, idézve magát Edith Steint.

^{xv} A pápai Tanítóhivatal sokat foglalkozott a tudás széttöredezettségének problémájával a tanításban, valamint annak fontosságával, hogy az iskola olyan világgépet és életfelfogást közvetítsen, ami a gondolatokat és az értékeket a hit és a kultúra közötti megfelelő szintézisből értelmezi. Nem arról van szó, hogy a tanítást

eltérítsük saját célkitűzésétől vagy hitvédelemre használjuk, hanem hogy rákérdezzen a fölfedezni való igazságra, és megmutassa mindebben a hit választát. A Katolikus Nevelés Kongregációjának *Katolikus iskola* c. dokumentuma részletesen kifejti ezt a témát, és azt, hogy miként válik elkerülhetetlenné, hogy a tanár maga is eljusson erre a szintézisre a hit és a kultúra között (vö. 29.-43.). Ugyanez a téma megjelenik a *Katolikus iskola a harmadik évezred küszöbén* c. dokumentum 10. és 14. pontjaiban, valamint az *El laico católico, testigo de la fe en la escuela* c. írás 29. és további pontjaiban.

^{xvi} A „szív pasztorációja” kifejezés újnak hangozhat, bár a mögötte rejlő tartalom nem az. Ferenc pápa beszélt erről a „gyöngédség forradalma” témájában (vö. *Evangelii Gaudium*, 88.). Még előtte XVI. Benedek pápa és II. János Pál pápa is kiemelte a szeretetre és az érzelmi életre nevelés fontosságát.

^{xvii} Ezt a témát fejti ki a *Katolikus iskola* 49. pontja és az azt követőek.

^{xviii} *Az Együtt nevelni a katolikus iskolában* c. dokumentum 40-42. pontjai szólnak a hivatásgondozásról a katolikus iskolában.

^{xix} XVI. Benedek pápa beszél a fegyelmezéséről és a szabadságra való neveléséről, mint napjaink „nevelési vészhelyzetének” egyik aspektusáról, összefüggésben azzal, hogy hogyan adhatjuk tovább a hitet és az értékeket a következő generációknak (vö. 2008. január 21-i üzenet).

^{xx} Ez a szöveg a *Regnum Christi* központi bizottsága által 2014-ben kiadott *Horizonte programático* c. dokumentumból való. A találkozás, a kísérés és a közösség erősen jelen vannak a Krisztus Légiója Kongregáció Nagykáptalanja, a *Regnum Christi* Megszentelt életű Nők Általános Gyűlése és a *Regnum Christi* Megszentelt Laikusok Általános Gyűlése által kiadott konstitúciókban, szabályzatokban és közleményekben.

^{xxi} A kísérés nagyon hasonló elv, mint a személyes odafigyelés, ami eredetileg is a *Regnum Christi* képzési modelljének irányelvei közé tartozott. A kísérésnek vagy személyes odafigyelésnek egy speciális formája a lelki vezetés.

^{xxii} Vö. *Evangelii Gaudium*, 171-172.

^{xxiii} Vö. Beszéd az olaszországi és albániai jezsuita iskolák diákjaihoz 2013. június 7-én.

^{xxiv} A II. Vatikáni Zsinat 1965-ben adta ki a *Gravissimum Educationis* kezdetű deklarációt, amelyben újra hangsúlyozza, hogy a gyermekek nevelésének elsődleges és legfontosabb felelősei a szülők.

^{xxv} VI. Pál, *Evangelii Nuntiandi* c. apostoli buzdítása, 1975. december 8., 41.

^{xxvi} Az Egyház sokszor és sok helyen buzdít arra, hogy a tanároknak ne csak a szakmai képzettségük legyen megfelelő, hanem a hitbeli (sőt, teológiai) is, mert ez a képzettség megvilágosítaná a tanításukat. Ehhez érdemes elolvasni az *Együtt nevelni a katolikus iskolában* c. dokumentum 20-33. pontjait.

^{xxvii} A katolikus iskola egyházi dimenzióiról nagyon sok szó esik a különböző dokumentumokban. Nekünk a *Katolikus iskola a harmadik évezred küszöbén* c. dokumentum segít a leginkább, melyben leírják, hogy a katolikus iskola egyházi jellegű intézmény, amely részt vesz az Egyház evangelizációs küldetésében (vö.11.), és ami küldetését az Egyház közösségének keretei között hajtja végre, valamint az Egyház eleven képét sugározza (vö.12-13.). El lehet olvasni az *Együtt nevelni a katolikus iskolában* c. dokumentumot is.